

DeltaLab

Rezidencija za rad i život

str. 2. i 3.

POSEBNI PRILOG ZA VISOKO OBRAZOVANJE, ZNANOST I UMJETNOST ■ 21. veljače 2020. ■ Br. 25 **NOVI LIST**

INTERPRETACIJSKI CENTAR PRIRODNE BAŠTINE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE NA KAMPUSU

Zelena zona za odmor i razvoj održivog turizma visoke kvalitete

Zajednički projekt Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije, Turističke zajednice Grada Rijeke te Javne ustanove »Priroda« Sveučilišnom kampusu na Trsatu donijet će nove parkovne površine, zonu za odmor, banku sjemena, staklenik te niz edukativnih sadržaja. Radovi bi trebali početi na ljeto ili odmah na početku jeseni, s ciljem da se sve dovrši do kraja kalendarske godine

str. 4. i 5.

SURADNJA SVEUČILIŠTA U RIJECI I PEČUHU

str. 2. i 3.

Translacijska medicina jedini put uspješnog razvoja

»Young Universities for the Future of Europe« - najbolje ocijenjena EU mreža sveučilišta: Sveučilište u Maastrichtu, Sveučilište »Carlos III« Madrid, Sveučilište u Antverpenu, Sveučilište u Bremenu, Sveučilište na Cipru, Sveučilište Istočne Finske, Sveučilište u Essexu, Sveučilište »Tor Vergata« Rim, Europski poduzetnici CMA-PME, Kiron Otvoreno Visoko Obrazovanje, Sveučilište »Nicolaus Copernicus« Torun, Adecco Grupa Francuska, Obrazovna Usluga Testiranja Global, Sveučilište u Rijeci

Piše
Snježana
PRIJIĆ SAMARŽIJA

Zašto je demokracija važna?

Javne institucije moraju promicati najviše demokratske norme uključujući i nezamjenjivu društvenu vrijednost dijaloga i suradnje. Upravo na tom tragu, Senat Sveučilišta u Rijeci demokratizirao je izbore za rektora, onoliko koliko je to bilo moguće unutar danih zakonskih odredbi. Od sada će svi članovi fakultetskih i odjelnih vijeća moći sudjelovati u odlučivanju između kojih će dvoje kandidata Senat birati rektora. Na Sveučilištu smo upravo osnovali i Inter-sektorsko vijeće za međureligijski dijalog i međunarodne odnose, članovi kojeg su predstavnici svih većih religijskih zajednica te diplomati i stručnjaci za međunarodne odnose. Objekti odluke su jedinstveni događaji na sveučilištima u Hrvatskoj, ali i daleko šire. Zašto je to važno? Zašto je važno da upravo javna sveučilišta budu društvenim uzorom?

Važno je jer živimo u doba krize demokracije koja pogađa sve, pa i javne institucije. Svjetski poznati i kontroverzni slovenski filozof Slavoj Žižek je nakon terorističkog napada na Charlie Hebdo u Parizu 2015. godine rekao u njemačkom Spiegelu da pojava fundamentalizma ukazuje da nešto nije u redu sa zapadnom demokracijom. Ako se pod njezinim okriljem događa takav krvavi masakr, onda treba promisliti kako liberalna demokracija provocira tako radikalno iliberalne pojave. Svjedoci smo da se društvo radikalizira tako da neki smatraju da su ljudi koji žive izvan granica njihovih država ili koji nisu njihove vjere ili njihovih uvjerenja ili su iz bilo kojeg drugog razloga drugačiji – manje ljudi i da, stoga, ne mogu imati ista ljudska prava kao i oni. Svjedoci smo da manifestacije volje naroda asistiraju autokratima u kršenju ljudskih prava. Svjetska izvješća o stanju ljudskih prava i sloboda alarmiraju javnost ukazujući na zemlje koje, pozivajući se na demokraciju, krše slobode i ljudska prava. Kriza demokracije očituje se upravo u pojavi da građani podržavaju loše odluke, pa i nasilje i represiju kojom se krše prava drugih građana. Demokracija, shvaćena samo kao pravo na slobodno glasovanje građana, generira posljedice koje sa suštinom demokracije nemaju puno veze.

Jača i skepticizam prema znanosti i stručnjacima. Smatra se da su akademije i instituti elitističke institucije i da privilegirana pozicija stručnjaka kontaminira njihove stavove. Jačaju i oni koji misle da im ne trebaju stručnjaci i njihova mišljenja, kada oni imaju svoja vlastita. Pa prestaju cijepiti i liječiti djecu ili odlučuju, primjerice, da će protivno znanstvenim teorijama evolucije radije podučavati djecu kreacionizmu. Erdoganova Turska je izbacila Darwinovu teoriju iz škola što je pozdravljeno jer je još prije pet godina utvrđeno da više od 60 posto ljudi negira evoluciju, što je rezultat odmah do Saudijske Arabije u kojoj 75 posto ljudi negira evoluciju. U Bosni i Hercegovini u evoluciju vjeruje samo 37 posto građana, u Hrvatskoj 57 posto dok, primjerice, čak 83 posto Čeha vjeruje u evoluciju. Prosjek Europe je oko 65 posto. Ovo, kao i začudna prijemčivost za lažne vijesti su simptomi krize demokracije jer pokazuje da svatko svoje neotuđivo pravo na slobodu i jednakost pretvara u pravo da njihova mišljenja – kakva god ona bila – imaju istu intelektualnu snagu kao i bilo čija druga. To pokazuje da je demokracija na neki čudan način postala povezana s negiranjem stručnosti, obrazovanja i sadržaja. Rousseauova superiorna volonte generala, opća volja građana degenerirala je u praznik arogantne ignorancije.

Kako je moguće da je demokracija, koja je trebala biti okvir za autonomnu samoodređenost svakog čovjeka, postala prostor sebične nezrelosti? Kako to da se demokracija svela na puku slobodu izbora i ispraznila od bitnih civilizacijskih sadržaja? Rekla bih da je razlog tome kriza prosvijećenosti i kultura neznanja, koje su društvene mreže pretvorile u svoj moćni alat. Kriza prosvijećenosti je u obezvrjeđivanju vladavine razuma i javnih razloga pred egoističnom voljom. Kriza demokracije je kriza prosvijećenosti, kriza vjere u važnost znanja. Demokratska mudrost mnoštva daje dobre rezultate ako, i samo ako, svatko iz tog mnoštva ima početno minimalno kvalitetna i ispravna vjerovanja. U protivnom degenerira u tiraniju neznanja. Jedini način da se prava europska demokracija vrati svojim korijenima jest kroz podizanje kvalitete vjerovanja i stavova građana. Ako oni budu obrazovani ili barem toliko intelektualno poštteni da shvaćaju da postoje ljudi koji znaju više i koje je mudrije slijediti – njihova će vjerovanja biti dovoljno dobra da, objedinjena u opću volju, daju novu kvalitetu. Sveučilište je svojim odlukama željelo poslati dvije poruke. Prvu, da ne smijemo ni pod koju cijenu odustati od demokracije, iako ona pokazuje svoje naličje. Demokracija ne smije biti metoda prilagođavanja sebičnim interesima kako biste dobili više glasova, nego metoda generiranja najbolje opcije. Drugu, da demokraciju čini izbor, i da ona nije samo forma ili metoda glasanja. Sadržaj demokracije nije unaprijed zadan stavom većine, nego se gradi u dijalogu različitih, kroz razumijevanje i uvažavanje neslaganja, s voljom da se surađuje.

GOSTOVANJE NA RIJEČKOM SVEUČILIŠTU CENTAR ZA TRA

Prenošenje spoznaja u standardne postupke uspješnog razvoja

Sveučilište u Rijeci bilo je domaćin delegaciji Centra za translacijsku medicinu Sveučilišta u Pečuhu predvođenom ravnateljem Centra, prof. dr. Peterom Hegyiem. Tom prilikom istaknuta je želja za širenjem već postojeće suradnje od strane mađarskih partnera s jasnim ciljem stvaranja čvršće mreže izvrsnosti i postizanja sinergije u kadrovima i opremi. Organizacijski i edukacijski model translacijske medicine koji je s velikim uspjehom razvijen na Sveučilištu u Pečuhu, posebno u svom kliničkom dijelu, danas je prepoznat kao jedan od najboljih takvih sustava u Europi

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Sveučilište u Rijeci bilo je domaćin delegaciji Centra za translacijsku medicinu Sveučilišta u Pečuhu predvođenom ravnateljem Centra, prof. dr. Peterom Hegyiem, a u timu su bili još i njegova zamjenica prof. dr. Andreu Szetesi, ravnateljica istraživačkog centra prof. dr. Zsuzsanna Helyes, te prof. dr. Zsolt Molnar kao jedan od najiskusnijih srednjoeuropskih znanstvenika u području translacijske medicine.

Navodeći kako su brojni aspekti koji povezuju Sveučilište u Rijeci i Sveučilište u Pečuhu prorektor za znanost i umjetnost Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Alen Ružić ističe da to ove dvije institucije čine logičnim partnerima u naporima za zajednički razvoj unutar europskog istraživačkog prostora u biomedicini. Tijekom svog posjeta prof. dr. Hegyi se susreo s rektoricom Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. Snježanom Prijić Samaržija, a osim osvrta na postojeće zajedničke projekte, razgovarali su o širenju strateškog partnerstva te

o brojnim operativnim planovima zajedničkog djelovanja. Posjetio je i Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci, Medicinski fakultet i njegov Centar za proteomiku, KBC Rijeka te Fakultet zdravstvenih studija te je održao dva javna predavanja.

Centar za translacijsku medicinu Sveučilišta u Pečuhu iskazuje visoku želju za intenziviranjem suradnje sa Sveučilištem u Rijeci, njegovim sastavnicama i KBC-om Rijeka. S obzirom na dosege riječkih institucija, jasna je želja za širenjem već postojeće suradnje od strane mađarskih partnera s jasnim ciljem stvaranja čvršće mreže izvrsnosti i postizanja sinergije u kadrovima i opremi. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci ima bogatu tradiciju vrhunskih dosega u bazičnim biomedicinskim znanostima među kojima jedno od najistaknutijih mjesta zauzima imunologija. Ona se intenzivno razvija još od vremena priprema za prvu transplantaciju bubrega što je uspješno izvedena 1971. godine. Riječka imunologija i srodne discipline su trajno

u svjetskom znanstvenom vrhu, a njihove istraživačke spoznaje se uspješno primjenjuju u vrlo različitim disciplinama, od boljeg poznavanja virusa i drugih mikroorganizama, preko razvoja novih protutijela i napretka humane reprodukcije, pa sve do epidemijских metaboličkih bolesti modernog doba poput dijabetesa i debljine. Također, na Sveučilištu u Rijeci postoje i druge brojne pretkliničke istraživačke grupe, te kapitalni materijalni resursi otvoreni za stratešku suradnju. Pored ovih sadržajnih elemenata, Sveučilište u Rijeci poželjan je partner u široj regiji i zbog svoje jasne predanosti europskim razvojnim politikama, te visokom međunarodnom aktivnošću i zauzetom liderskom pozicijom u grupi zemalja EU13, među koje spada i Republika Mađarska, pojašnjava prof. dr. Ružić.

Suradnja na zajedničkim programima

Prof. dr. Hegyi navodi pak da ga se jako dojmila motivacija čelnika riječkog Sveučilišta i bolnice,

Druga strana medalje translacijskih istraživanja

- Kvalitetna i dobro organizirana znanstvena istraživanja, poglavito klinička, su motor razvoja svih uspješnih kliničkih (sveučilišnih) bolnica u svijetu koje su ujedno i nastavne baze medicinskih fakulteta, a što ih bitno razlikuje u odnosu na opće bolnice gdje se provodi isključivo stručna medicinska djelatnost, kaže prof. dr. Bojan Polić s riječkog Medicinskog fakulteta.

Dodajući kako provođenje znanstvenih istraživanja u kliničkim bolnicama dovodi do razvoja stručne medicinske djelatnosti kroz razvoj vlastitih medicinskih postupaka ili brzu implementaciju istih iz drugih sličnih ustanova, do edukacije vrhunskog medicinskog kadra za vlastiti razvoj i potrebe ostalih medicinskih ustanova (poput opće bolnice, privatne medicinske ustanove i slično) te do povećanja njihove vidljivosti i međunarodne prepoznatljivosti, prof. dr. Polić napominje da su dobro osmišljena i organizirana klinička istraživanja ujedno i »druga strana medalje« translacijskih medicinskih istraživanja čiji je cilj pretočiti što prije rezultate temeljnih medicinskih istraživa-

nja u nove terapeutike ili medicinske postupke.

- U nedavnom posjetu delegacije znanstvenika sa Sveučilišta u Pečuhu, Mađarska, imali smo prilike vidjeti izvrsnu organizaciju i dobro osmišljen program kliničkih istraživanja u sustavu koji je po mnogočemu sličan našemu. Unatoč brojnim problemima, poput velikog tereta rutine u kliničkim bolnicama, niske razine znanstvene edukacije medicinskih kadrova, malog broja znanstvenih projekata, nedostataka specijaliziranih kadrova potrebnih za provođenje kliničkih istraživanja i slično, mađarski kolege su pod vodstvom prof. Petera Hegyija osnovali tim međunarodno uspješnih mađarskih znanstvenika koji je napravio vrlo pametan sustav znanstvene edukacije mladih kadrova, oslobađanja prostora za njihov znanstveni rad te njihovog povezivanja u akcijske grupe okupljene po pojedinim temama od interesa za razvoj medicine na Sveučilištu u Pečuhu. To je u relativno kratkom vremenu rezultiralo značajnim povećanjem broja registriranih kliničkih istraživanja te razvojem novih

pristupa u liječenju pacijenata, povećanjem interesa za klinička istraživanja, povećanjem broja i kvalitete znanstvenih publikacija i međunarodnih projekata što je značajno povećalo i njihovu međunarodnu prepoznatljivost. Spomenuti primjer je izvrstan i za naš KBC Rijeka koji je nastavna baza Medicinskog fakulteta u Rijeci da se unatoč sličnim problemima u zdravstvu mogu organizirati kvalitetna klinička i druga medicinska istraživanja uz odgovarajuće organizacije promjene u postojećem sustavu i edukaciju perspektivnog kadra. Uvođenje takvih promjena i razvoja kvalitetnih kliničkih istraživanja bi znatno unaprijedilo djelatnost KBC-a Rijeka i Medicinskog fakulteta, ali i olakšalo uspostavu translacijskih medicinskih istraživanja u okviru projekta Centra za translacijsku medicinska istraživanja u Rijeci – TransMedRi čija se izgradnja planira u neposrednoj blizini nove bolnice na Trsatu i koji bi trebao biti okosnica novog kvalitetnog iskoraka budućem razvoju medicine na Sveučilištu u Rijeci i našoj regiji, zaključuje prof. dr. Polić.

Na Sveučilištu u Rijeci postoje brojne pretkliničke istraživačke grupe te kapitalni materijalni resursi otvoreni za stratešku suradnju

TRANSLACIJSKU MEDICINU SVEUČILIŠTA U PEČUHU

Pa ipak iz laboratorija pa ipak jedini je put medicinske

istraživačkih grupa i mladih znanstvenika te da je više nego siguran da će se Sveučilište u Rijeci kontinuirano razvijati u bliskoj budućnosti i da će biti jedno od najuglednijih sveučilišta u regiji, dok prof. dr. Szetesi najavljuje da se suradnja može odmah ostvariti.

- Posjet Sveučilištu u Rijeci bilo je vrlo motivirajuće, volja za razvojem istraživanja vrlo je snažna, baš kao i u našem Centru. Odmah možemo započeti suradnju sa zajedničkim programima obuke i dijeljenjem iskustava učinkovite interdisciplinarnog istraživačke podrške, kaže prof. dr. Szetesi.

S činjenicom da se radi o dva dosta slična sveučilišta, slaže se i dekan Fakulteta zdravstvenih studija prof. dr. Alan Šuštić, dodajući da danas sveučilišta nekadašnje Istočne Europe dijele iste brige, kao što je razvoj istraživanja u medicinskom području s posebnim naglaskom upravo na translacijsku medicinu.

- Imamo kvalitetene preduvjete i ovo predstavlja ozbiljan iskorak za buduću suradnju. Radi se o projektu koji ima dobru perspektivu, navodi prof. dr. Šuštić.

Ravnatelj KBC-a Rijeka, prof. dr. Davor Štimac dodaje pak kako kao gastroenterolog ima već dugogodišnju suradnju s prof. dr. Hegyiem koja se ogleda i u zajedničkim projektima.

- Spajanje bazične i kliničke medicine je važno. To je projekt na kojem je potrebno raditi kako bi se kliničari približili znanosti te da se sve ono što se promatra kroz klinički rad može uključiti u znanstvene studije. KBC Rijeka je bolnica s tri komponente rada. Vezani smo uz Sveučilište i Medicinski fakultet te se u tom

smislu liječnici ne bave samo strukom, već i nastavom te znanosti. Prof. dr. Hegyi ima vrlo velike baze podataka koje nisu vezane samo uz mađarsku, već cijelu Europu, te je i dio naših pacijenata uključen u te baze kako bi bili dijelom istraživanja, navodi prof. dr. Štimac.

Jedan od najboljih europskih sustava

Širenje suradnje omogućit će i provođenje istraživanja, a prof. dr. Ružić pak dalje dodaje da je translacijska medicina naziv za prijenos ili translaciju znanstvenih spoznaja između kliničkih i bazičnih znanosti. Ona označava sinergiju različitih disciplina i praktičnu primjenu vrijednih spoznaja iz istraživačkih laboratorija izravno na liječenje ljudi. Translacijska medicina neminovno kreće od bolesničke postelje gdje liječnici kliničari postavljaju pitanja važna za bolje poznavanje različitih bolesti i njihovo uspješnije liječenje.

- Odgovori na ta pitanja traže se kroz sva dostupna znanstvena područja i metode, te se formira istraživanje koje će na postavljeno pitanje dati najbolji mogući odgovor. U to se uključuju svi oni koji mogu pridonijeti njegovoj provedbi, ne samo liječnici koji se bave liječenjem bolesnika, već i kolege iz različitih područja i reflektiraju kao napredak rutinske prakse. Navedeno predstavlja model translacijske medicine na kojem se temelji cijela suvremena medicinska praksa zasnovana na znanstvenim dokazima. Nju

uspješno mogu razvijati samo integrirani timovi različitih struka, a opisano prenošenje spoznaja iz laboratorija u standardne medicinske postupke, osnova je translacijske medicine i danas jedini put uspješnog znanstvenog i ukupnog razvoja medicine, navodi prorektor.

Organizacijski i edukacijski model translacijske medicine koji je s velikim uspjehom razvijen na Sveučilištu u Pečuhu, posebno u svom kliničkom dijelu, danas je prepoznat kao jedan od najboljih takvih sustava u Europi. Ovaj centar ima visokorazvijenu metodologiju u kliničkim istraživanjima, razrađene protokole djelovanja i razvijene posebne edukacije za različite grupe stručnjaka na koje u Pečuh dolaze osobe željne znanja iz cijelog svijeta.

Razrađen pristup mladim znanstvenicima

- Sustav je usmjeren na mlade znanstvenike, liječnike koji su u pravilu specijalizanti različitih struka i istodobno studenti doktorskih studija, ali on obuhvaća i drugo visokostručno osoblje koje je u ovakvim centrima nezamjenjivo. Riječ je o medicinskim sestrama koje se specijaliziraju za klinička istraživanja, osobama posebno educiranim za rad s bazama podataka (tzv. data manageri), biostatističarima, ekspertima za pravne i komunikacijske aspekte registracije i provedbe kliničkih istraživanja, te drugim profilima. Iznimno uspješan organizacijski model i vrhunska praksa osigurala ovom centru u Pečuhu jednu od najvećih i najkvalitetnijih znanstvenih produkcija u kliničkom

U sklopu gostovanja na riječkom sveučilištu prof. dr. Peter Hegyi održao je predavanje o translacijskoj medicini

znanstvenom području. Posebno razrađen pristup za svakog mladog znanstvenika uključuje svladavanje posebne metodologije za kritičku analizu područja unutar kojeg želi pozicionirati svoje istraživanje iza čega kreće izrada nacrtu, pa provedba vlastitog znanstvenog rada, izrada doktorata znanosti, a potom u pravilu i formiranje registra iz područja istraživanja koji jamči nastavak provedbe rada sve dok je tema aktualna. Ovakav sustav zainteresiranim mladim znanstvenicima omogućuje ostvarivanje visokih rezultata znanstvenog rada, stjecanje pune znanstvene kompetentnosti te iznadprosječnu znanstvenu produkciju prema međunarodnim kriterijima, kaže prof. dr. Ružić.

Ujedno napominje da je prof. dr. Peter Hegyi izniman znanstvenik koji je do sada objavio više od 250 izvornih znanstvenih radova, citiran je ukupno više od 6.250 puta od čega je tijekom 2019. godine imao 1.305 citata, dok su njegovi znanstveni radovi samo u siječnju ove godine od drugih autora citirani čak 140 puta. Prof. dr. Hegyi je i pokretač Centra za translacijsku medicinu na Sveučilištu u Pečuhu kojeg je osnovao 2016. godine s ciljem olakšavanja ciklusa translacijske medicine, a od osnutka Centar je započeo nekoliko translacijskih istraživačkih projekata iz područja gastroenterologije,

kardiologije, neurologije, endokrinologije i nekoliko drugih područja. Objavljeno je više od 50 metaanaliza, a 60 je u tijeku. Budući da na većini sveučilišta nedostaju metodologije kliničkih istraživanja, jedan od glavnih ciljeva Centra je razviti novi sustav osposobljavanja za praktičare, studente i doktorske studente. Tako je u rujnu prošle godine sedamnaest mladih liječnika započelo svoj program usavršavanja u Centru radeći paralelno na različitim istraživačkim projektima. Omogućen im je stručni, metodološki i obrazovni nadzor, kao i mogućnost prezentacije svog rada na međunarodnim konferencijama. Osim razvijanja suradnje u kliničkim istraživanjima, cilj Centra je podržati prijelaz s bazičnih na klinička istraživanja. Shvativši ključnu važnost ciklusa translacijske medicine Academia Europaea koja služi kao službeni savjetnik Europske unije, pokrenula je u studenom 2018. godine projekt s ciljem identificiranja problema i izazova u translacijskoj medicini te predložila preporuke koje mogu olakšati poboljšanja i poslužiti kao osnova za obnovu zdravstvenog sustava, a prof. dr. Hegyi nedavno je izabran za zamjenika predsjedatelja u odjelu za kliničke i veterinarske znanosti u Academia Europaea i imenovan voditeljem tog projekta translacijske medicine.

More ideas ~~~~~ More ideas

Cilj translacijskih medicinskih istraživanja je pretočiti što prije rezultate temeljnih medicinskih istraživanja u nove terapije ili medicinske postupke

Translacijska medicina označava sinergiju različitih disciplina i praktičnu primjenu vrijednih spoznaja iz istraživačkih laboratorija izravno na liječenje ljudi

SERGEJ DRECHSLER

INTERPRETACIJSKI CENTAR PRIRODNE BAŠTINE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Niče nova zona za odmor održivog turizma visoke

Zajednički projekt Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije, Turističke zajednice Grada Rijeke te Javne ustanove »Priroda« Sveučilišnom kampusu na Trsatu donijet će nove parkovne površine, zonu za odmor, banku sjemena, staklenik te niz edukativnih sadržaja. Radovi bi trebali početi na ljeto ili odmah na početku jeseni, s ciljem da se sve dovrši do kraja kalendarske godine. Interpretacijski centar projektiran je na neuređenoj površini s južne strane Sveučilišnih odjela. Prema planu prostor gotovog Interpretacijskog centra će se sastojati od dva dijela - parka i objekta staklenika na zapadnom rubu parka, a staklenik će poslužiti za operativan rad s biljkama

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Sveučilište u Rijeci aktivno se uključilo u projekt Interpretacijski centar prirodne baštine Primorsko-goranske županije čiji je nositelj Grad Rijeka, a ono što će projekt donijeti Sveučilištu su nove zelene površine, zona za odmor, banka sjemena, staklenik te niz edukativnih sadržaja. Navodeći kako se radi o zajedničkom projektu Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije, Turističke zajednice Grada Rijeke te Javne ustanove Priroda, Gordan Đurović, ističe da Sveučilište u Rijeci u projektu sudjeluje kroz Sveučilišni odjel za biotehnologiju, a njegova je uloga u projektu organizirati laboratorij za pripremu i rad s biljkama, provedbu analiza te rada sa studentima, kao i prostor koji će biti banka sjemena, a nalaziti će se unutar zgrade Sveučilišnih odjela.

- Prema trenutno raspoloživim informacijama, radovi bi trebali započeti najranije ovo ljeto ili odmah na početku jeseni, s ciljem da se sve dovrši do kraja kalendarske godine. Interpretacijski centar projektiran je na neuređenoj površini s južne strane Sveučilišnih odjela. Prema planu prostor

gotovog Interpretacijskog centra će se sastojati od dva dijela - parka i objekta staklenika na zapadnom rubu parka. Staklenik će poslužiti za operativan rad s biljkama, navodi Đurović.

Međutim, opseg Projekta zapravo je daleko širi od nove parkovne površine u Kampusu jer kako pojašnjava ravnateljica Direkcije za razvoj, urbanizam i ekologiju Grada Rijeke Eda Rumora, koja je ujedno voditeljica projekta u

ime Grada Rijeke, više je ciljeva provedbe projekta. Promocijom i interpretacijom u novom Interpretacijskom centru na otvorenom u Rijeci te samostalnim interpretacijskim točkama na samim lokacijama, pomoću ciljanih edukativnih programa za posjetitelje i suvremene tehnologije, pomoći će se razvoju regionalno i sezonski ujednačenijeg, održivog turizma visoke kvalitete doživljaja baziranog na prirodnoj baštini

na području cijele Primorsko-goranske županije, ali i razviti banku sjemena autohtonih biljnih vrsta kako bi se postupno upravo one, a ne uvozne, koristile u obnovi javnih zelenih površina i prostora na području županije.

Promocija prirodne baštine

- Projektom će se urediti novi Interpretacijski centar prirodne baštine Primorsko-goranske županije

Promocija u svim oblicima

Promotivno-informacijske mjere predviđene Projektom temeljit će se na Strategiji komunikacije, razvoja, pozicioniranja i promocije obuhvaćenih odredišta prirodne baštine te će sve nositi vizualna obilježja u skladu s Glavnim vizualnim identitetom Projektog prijedloga. Rumora najavljuje da će se u sklopu on line komunikacije, koja je usmjerena prema domaćoj i stranoj publici različitih profila – obitelji s djecom, mladi, umirovljenici, rekreativci, nastavnici, učitelji i odgajatelji, uz atraktivnu interaktivnu web stranicu Projekta, koristiti i oglašavanje na stranicama projektnih partnera i suradnika, izradom E- novosti, newsletterom (za potrebe informiranja publike s određenim interesom) te razvojem on-line kanala (Facebook, Twitter, Instagram, You Tube kanal), prvenstveno namijenjenim mlađoj publici.

- Kroz off line komunikaciju koristit ćemo se lecima

te plakatima, citylight i billboard oglašavanjem, koje je primjenjivo za komunikaciju s publikom u pokretu, uključujući i onu koja se već uputila na putovanje, ali za informiranje najrazličitijih ciljnih grupa, ovisno o mjestima oglašavanja. Za vrijeme trajanja projekta, organizirat će se i dva promotivna događanja u Zagrebu i Rijeci, kako bi se publici neposrednim kontaktom predstavio projekt, a Turistička zajednica grada Rijeke u suradnji sa svim partnerima koristit će i sve uobičajene kanale informiranja i promocije potencijalnih turista. Također, razvit ćemo atraktivne suvenire poput majica s dotiskom te inovativnih i autentičnih živih suvenira (sjemenki i sadnica značajnih biljnih vrsta), te poduzeti sve mjere kako bismo istaknuli činjenicu da EU sufinancira projekt i sudjelovati u svim programskim organiziranim događanjima, najavljuje ravnateljica Direkcije za razvoj, urbanizam i ekologiju Grada Rijeke.

na otvorenom, na području Sveučilišnog kampusu u Rijeci. Interpretacijski centar će pomoću živih eksponata, odnosno biljnih vrsta, suvremene tehnologije i multimedijalnih sadržaja te uz inventivne interpretacijske alate i interaktivnost, interpretirati i promovirati prirodnu baštinu 11 odredišta u županiji: Strogog rezervata Bijeke i Samarske stijene, Geomorfološkog spomenika prirode Zametska pećina, Značajni krajobraz Lopar na otoku Rabu, Natura 2000 područja Gorski kotar i Sjeverna Lika, Obruč, Otok Krk, Otok Rab, Otok Cres, Cres Lošinj i Kvarnerski otoci te ugrožena prirodna baština urbanog područja Rijeke. Tako će svako navedeno područje, sukladno Planu interpretacije, biti predstavljeno karakterističnim i vrijednim živim biljnim vrstama, uzorcima stijena i drugim izložnim predmetima, te multimedijalnim interpretacijskim točkama koje će koristiti kratke dokumentarne filmove, zvučne kulise, podne projekcije, glasanje životinja i ostale zvukove karakteristične za područje, asocijativnu boju svjetlosti, mirise i taktilne uzorke, primjerice struktura kore drveća, kamena, zemlje, strujanje vode ili puhanje vjetrova, u predstavljanju, promociji i tumačenju vrijednih elemenata prirodne baštine tog područja, kao što su klima, reljef, geološka podloga, flora, vegetacija, staništa te fauna. Svaka multimedijalna interpretacijska točka bit će opremljena solarnim panelima te će koristiti energiju Sunca za pokretanje sadržaja, a u sklopu Interpretacijskog centra postaviti će se i stablo vjetrolovka, koje će pretvarati energiju vjetrova u električnu energiju, te stanica za pretvaranje energije ljudskog kretanja (bicikljanje) u električnu energiju, čime će se promovirati i zaista koristiti energija iz obnovljivih izvora, najavljuje Rumora.

Na prostoru Interpretacijskog centra, dodaje, oborinske vode treba prikupljati i koristiti za navodnjavanje i uzgoj biljnih vrsta. Za potrebe održavanja biljnih vrsta u Interpretacijskom centru, proizvodnju autentičnih »živih suvenira«, odnosno sjemenki i sadnica autohtonih biljnih vrsta te potencijalno za potrebe ex situ zaštite ugroženih biljnih vrsta navedenih zaštićenih područja Interpretacijski centar će se opremiti staklenikom i pripadnom opremom. Bit će u potpunosti dostupan za osobe smanjene pokretljivosti te opremljen natpisima na latiničnom i Braillovom pismu, na hrvatskom i engleskom jeziku. Iako fizički Interpretacijski centar prirodne baštine Primorsko-goranske županije nije smješten u zaštićenom području, svim svojim sadržajem i interpretacijskim alatima govori o zaštićenim područjima te

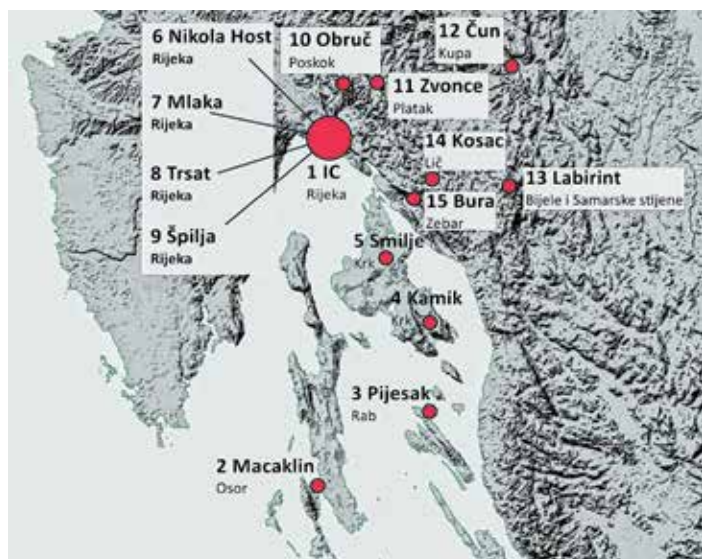
Interpretacijski centar bit će nova parkovna površina namijenjena svim građanima

U cilju promocije svake lokacije osmislit će se netipični suveniri, sjemenke ili sadnice biljnih vrsta karakteristični za obuhvaćena područja

JE NOVIM ĆE SADRŽAJIMA OPLEMENTITI PROSTOR SVEUČILIŠNOG KAMPUSA

i razvoj kvalitete

U Kampusu će se promovirati i interpretirati odredišta prirodne baštine, od krškog podzemlja do planinskih vrhova

služi njihovoj ciljanoj promociji i interpretaciji.

Prostor za šetnju i odmor

Dodajući pak kako je upravo iz suradnje Odjela za biotehnologiju i Prirodoslovnog muzeja Rijeka potekla ideja za projekt, ravnateljica Prirodoslovnog muzeja Željka Modrić Surina ističe da će Interpretacijski centar u Kampusu nuditi Riječanima i posjetiteljima grada novi oblik zelene površine i zonu za odmor, ali i sasvim novo iskustvo, u kojem se prepliću elementi suvremenog dizajna, nove tehnologije i prirode, a koji koristeći multimediju, zvukove, boje i mirise te sam biljni svijet, uranja posjetitelje u vrijedne i zaštićene dijelove prirode naše županije.

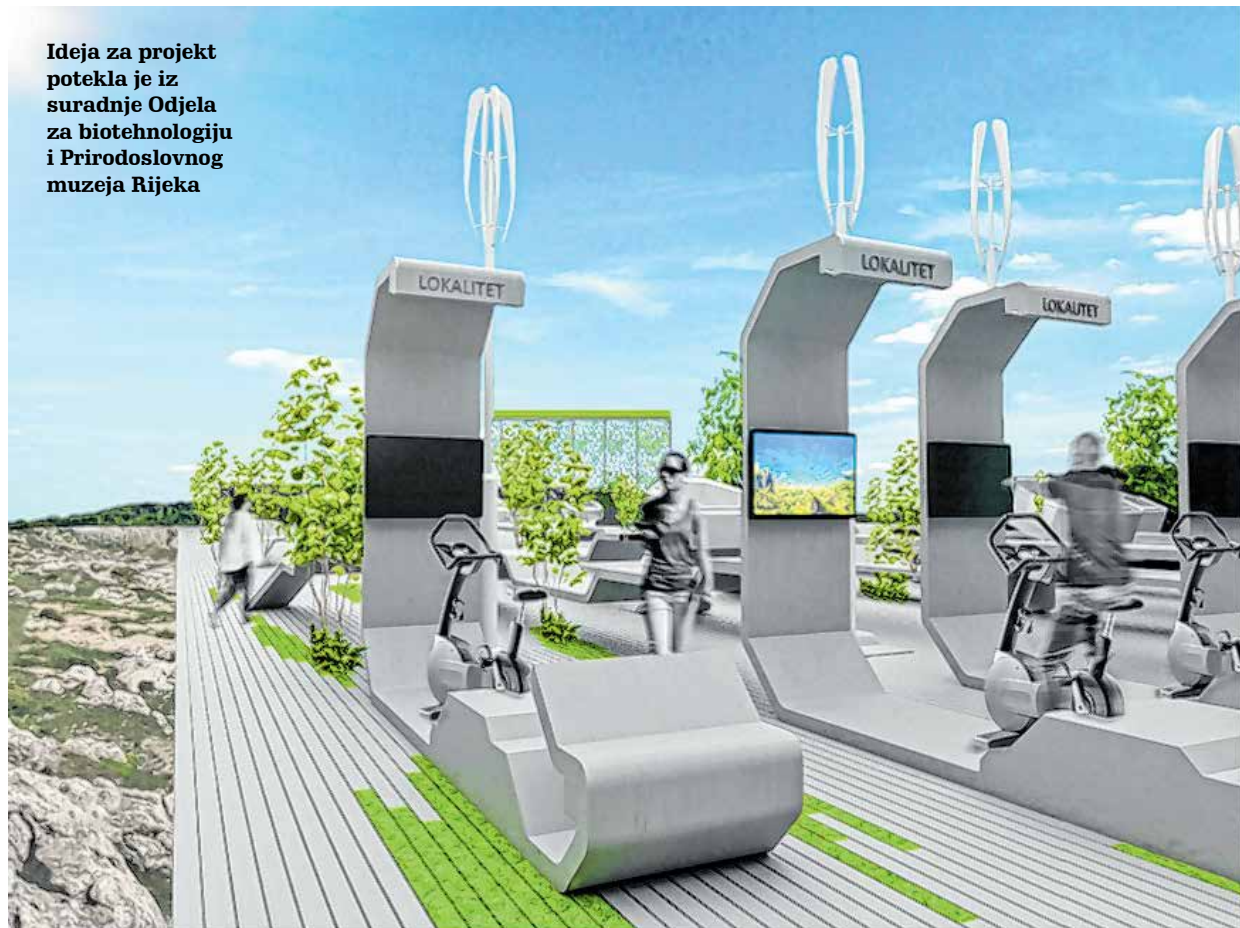
- U rad Interpretacijskog centra, njegovo održavanje i razvijanje, kroz volonterske i druge programe moći će se uključiti i šira javnost, a njihova razrada tek slijedi. Vjerujemo da će programi omogućiti nove smjerove istraživanja rijetkih i zaštićenih biljnih vrsta i nuditi nova znanja, kvalitetnu zaštitu tih biljnih vrsta, kao i promociju sadnje autohtonog bilja na balkonima, u vrtovima i parkovima. Uključenost raznih

dionika u rad Centra, kao i samo uživanje u njemu, upoznat će ih s ljepotama i prirodnim vrijednostima Županije, ali i pridonijeti približavanju Sveučilišnog kampusa i Sveučilišta zajednici, s obzirom da će u Interpretacijskom centru prirodne baštine Primorsko-goranske županije dobiti mogućnost upoznavanja prirode i biljnoga svijeta, približavanja znanstvenim istraživanjima i nastavi na Sveučilištu, ali i ugodan prostor za šetnju i odmor otvoren svima, navodi Modrić Surina.

Dodajući da Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci podržava projekt Interpretacijskog centra, njegova pročelnica prof. dr. Miranda Mladinić Pejatović ističe da će oprema za klijanje sjemenja, kao i banka sjemenja, biti smješteni u prostorima Odjela za biotehnologiju, odnosno same zgrade Sveučilišnih odjela, koja je u neposrednom susjedstvu lokacije budućeg Interpretacijskog centra.

- Uz to, nama je bitno naglasiti i kako planiramo uključiti i naše studente u znanstvena istraživanja što će se provoditi u budućnosti, nakon što Centar profunkcionira, koja će se realizirati u suradnji s Prirodoslovnim muzejom. Isto tako,

Ideja za projekt potekla je iz suradnje Odjela za biotehnologiju i Prirodoslovnog muzeja Rijeka

važno nam je što je ova suradnja bila povod za uključivanje i djelatnika Prirodoslovnog muzeja u nastavu Odjela za biotehnologiju, kaže prof. dr. Mladinić Pejatović.

Pročelnica Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko-goranske županije Sonja Šišić navodi pak da županija obiluje prirodnim vrijednostima u kojima je sačuvana izvornost i ljepota krajobraza. Od planinskog pojasa Gorskog kotara i bujnih šumovitih predjela, ogoljelog krša kvarnerskih otoka, sve do mora, pružaju se razne krajobrazne cjeline.

- Bogatstvo prirodnih vrijednosti županije nameće potrebu posebne skrbi, osobito onih najugroženijih i rijetkih vrsta i staništa koji nemaju samo lokalnu, regionalnu ili nacionalnu, već i europsku vrijednost. Poradi očuvanja prirodne baštine, na teritoriju županije zaštićeno je 31 vrijedno prirodno područje, a osim prirodnih područja zaštićenih nacionalnim zakonodavstvom, velik dio prirodne baštine Primorsko-goranske županije dio je ekološke mreže Europske unije – Natura 2000. Kako će se realizirati u suradnji s Prirodoslovnim muzejom. Isto tako,

– zaštićeni objekt, nego kreativan subjekt suvremenoga života te kulturnog, društvenog, gospodarskog i prostornog razvoja zajednice, prirodne resurse Primorsko-goranske županije potrebno je očuvati za buduće naraštaje te ih s mjerom i sviješću o njihovoj vrijednosti koristiti kao pokretače gospodarskog i društvenog razvoja, pojašnjava Šišić.

Interpretacijske točke

Aktivnosti Primorsko-goranske županije u sklopu projekta su postavljanje interpretacijskih točaka i sustava za bilježenje broja posjetitelja na određitim područjima prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije, izrada Strategije razvoja odabranih odredišta, akcijskih planova upravljanja posjetiteljima, Plana interpretacije, osmišljavanje edukativnih i volonterskih programa, izrada mobilne aplikacije, netipičnih suvenira.

- U samom Interpretacijskom centru na Kampusu promovirat će se i interpretirati odredišta prirodne baštine, krenuvši od krškog podzemlja do planinskih vrhova vrijedne županije – Bijelih i Samarskih stijena. U izabranim odredištima prirodne baštine Županija

će postaviti samostalne multimedijalne interpretacijske točke koje će biti opskrbljene interaktivnom aplikacijom na ekranima osjetljivim na dodir ili mobilnom aplikacijom koja će sadržavati informacije o prirodnim obilježjima samoga područja, prijedloge obilaska za ciljane grupe posjetitelja s obzirom na sezonu, pravila ponašanja na lokaciji te upućivati na ostala odredišta prirodne baštine obuhvaćena projektom. Povećanje turističke privlačnosti je uz očuvanje prirodne baštine i izobrazbu stanovništva, jedan od ciljeva zaštite prirode Primorsko-goranske županije koji je potrebno provoditi organizirano te sa spoznajama o vrijednostima pojedinog područja, pri čemu ne treba zaboraviti prihvatne mogućnosti okoliša. Stoga će Primorsko-goranska županija kao partner, na projektu pridonijeti održivom turističkom razvoju samih odredišta, odnosno zaštićenih područja te područja ekološke mreže Natura 2000, navodi pročelnica.

Na temelju Strategije razvoja odabranih odredišta i akcijskih planova upravljanja posjetiteljima, za svako područje izradit će se i edukativni i volonterski programi koji će građanima i posjetiteljima omogućiti aktivan doživljaj te ih usmjeriti očuvanju vrijednosti koje nam je tako obilato darovala priroda. Mobilna aplikacija imat će mnoge napredne funkcionalnosti, poput elemenata virtualne tehnologije prilikom prikazivanja lokalno ili regionalno izumrlih vrsta ili vrsta koje je u prirodi teško zamijetiti.

Također, u cilju održive promocije svake lokacije, osmislić će se netipični suveniri – sjemenke ili sadnice biljnih vrsta karakterističnih za obuhvaćena područja. Laboratorijska oprema koju će Županija nabaviti za ove potrebe bit će i prvi korak u razvoju suvremene banke sjemenja rijetkih, zanimljivih i ugroženih biljnih vrsta šireg područja, temeljene na najsuvremenijim i znanstveno utemeljenim principima, a koja se planira ustanoviti u suradnji Odjela za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci te Prirodoslovnog muzeja Rijeka kojemu je Županija osnivač i koji će nakon završetka projekta navedeno koristiti sa ciljem edukacije lokalne zajednice i posjetitelja te promocije i zaštite vrijedne prirodne baštine.

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Interpretacijski centar će biti dostupan za osobe smanjene pokretljivosti te opremljen natpisima na latiničnom i Braillovom pismu, na hrvatskom i engleskom jeziku

Multimedijalne interpretacijske točke

Projekt prijedlog obuhvaća i aktivnosti izrade i postavljanja Samostalnih multimedijalnih interpretacijskih točaka na samim odredištima prirodne baštine u slučaju riječkih parkova, odnosno na javnim površinama u neposrednim emitivnim središtima za iste u slučaju zaštićenih područja ili područja ekološke mreže Natura 2000. Naime, atraktivne samostojeće montažne multimedijalne interpretacijske točke, napajane isključivo Sunčevom energijom, postaviti će se na javnim površinama u Rijeci (4; za Zametsku pećinu i ugroženu prirodnu baštinu riječkog urbanog područja), na području grada Delnica (1; za Natura 2000 područje Gorski kotar i sjeverna Lika, specifičnosti prirodne baštine Kupske doline), općine Mrkopalj (1; za Bijele i Samarske stijene), općine Čavle (2; na Platku za Natura 2000 područje Gorski kotar i sjeverna Lika, na području Općine za i za Natura područje Obruč), općine Fužine (Lič polje); grada Malog Lošinja (1, specifičnosti slanih močvara Osora), Vinodolske općine (1, visoravan Zebar), općine Lopar (1, Značajan krajobraz), općine Baška (1) i općine Punat (1). Navodeći da će Interpretacijske točke predstavljati ishodišna mjesta za obilasko odredišta, biti opskrblje-

ne interaktivnom aplikacijom dostupnom na ekranima osjetljivim na dodir (ili putem mobilne aplikacije), Rumora kaže da će sadržavati funkcionalno i inovativno strukturirane podatke o prirodnim obilježjima samoga područja, prijedloge obilaska relevantne za ciljane grupe posjetitelja i trenutnu sezonu te pravila ponašanja na lokaciji te upućivati na ostala odredišta prirodne baštine obuhvaćena Projektom prijedlogom.

- Mobilna aplikacija imat će mnoge napredne funkcionalnosti, poput elemenata virtualne tehnologije kod prikazivanja lokalno ili regionalno izumrlih vrsta ili vrsta koje je u prirodi teško zamijetiti. Za svaku će se lokaciju, na temelju ciljnih skupina i njihovih potreba identificiranih Strategijom komunikacije, razvoja, pozicioniranja i promocije odredišta obuhvaćenih Prijedlogom te u skladu s odredbama Akcijskog plana upravljanja posjetiteljima, Planom interpretacije i ostalim dokumentima relevantnim za zaštitu prirode i održivi razvoj područja, osmislić i testirati 3 različita edukativna programa kojima će se poboljšati posjetiteljsko iskustvo, kvaliteta doživljaja zaštićenog područja i svijest posjetitelja o potrebi njegova očuvanja. Na svakom će se odredištu

postaviti i sustav za bilježenje broja posjetitelja, koji trenutno ne postoji niti za jedno obuhvaćeno područje, što će pomoći pri održivom i ciljnom upravljanju brojem posjetitelja u budućnosti. Kroz Projekt prijedlog pripremit će se i volonterski programi za uključena područja, kako bi se i kroz ovaj vid aktiviranja pojedinaca poboljšala ponuda i održivost turizma u tim područjima, kaže Rumora. U sklopu Projekt prijedloga planira se i uređenje unutrašnjost podzemnog dijela Zametske pećine, geomorfološkog spomenika prirode koji se nalazi u urbanom području Rijeke, prvi put urediti za kontrolirano posjećivanje. Kao i za ostala zaštićena područja, i za Zametsku pećinu izradit će se Akcijski plan upravljanja posjetiteljima te na temelju ciljnih skupina i njihovih potreba identificiranih Strategijom komunikacije, razvoja, pozicioniranja i promocije odredišta obuhvaćenih Prijedlogom te u skladu s odredbama Akcijskog plana upravljanja posjetiteljima i ostalim dokumentima relevantnim za zaštitu prirode i održivi razvoj područja, osmislić i testirati 3 različita edukativna programa, dok će se u neposrednoj blizini Špilje postaviti samostalna multimedijalna interpretacijska točka.

Centar će pružati sasvim novo iskustvo u kojem se prepliću elementi suvremenog dizajna, nove tehnologije i prirode

Vijeće se sastoji od predstavnika Sveučilišta u Rijeci, religijskih zajednica te diplomacije

SVEUČILIŠTE U RIJECI OSNOVANO INTERSEKTORSKO VIJEĆE ZA MEĐURELIGIJSKI DIJALOG I DIPLOMACIJU

Jačanje zajedništva kroz poruke mira

Na riječkom sveučilištu konstituirano je Intersektorsko vijeće za međureligijski dijalog i diplomaciju, a riječ je o jedinom takvom kolegijalnom tijelu u Hrvatskoj i regiji za čijeg je predsjednika izabran rektor katedrale sv. Vida u Rijeci i zamjenik riječkog nadbiskupa mons. dr. Matija Matičić

Tanja ČORAK

Intersektorsko vijeće za međureligijski dijalog i diplomaciju Sveučilišta u Rijeci konstituirano je na osnivačkom sastanku početkom veljače 2020. održanom u Rektoratu Sveučilišta u Rijeci te su imenovani predsjednik i članovi ovog Vijeća i dogovoreni daljnji koraci u definiranju zadaća u radu Vijeća. Za predsjednika imenovan je rektor katedrale sv. Vida u Rijeci i zamjenik riječkog nadbiskupa mons. dr. Matija Matičić.

Kao članovi u ovo novoformirano tijelo imenovani su rektorica Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija, pomoćnica rektorice za studentske programe i institucijske politike prof. dr. sc. Sanja Barić, glavni imam Međzisa islamske zajednice Rijeka Hidajet Hasanović, predstavnik Židovske zajednice Rijeka Vivian Špacapan, pastor Baptističke crkve Rijeka Giorgio Grlj, arhimandrit Manastira Bogorodice Trojeručice u Donjem Budačkom, Pravoslavna eparhija gornjokarlovačka mr. Naum Milković, bivši veleposlanik Islamske Republike Irana u RH Mohammad Reza Sadegh, veleposlanica Irske u RH Olive Hemenstall, zatim bivši veleposlanik RH u Norveškoj i aktualni savjetnik rektorice Prijić Samaržija za međunarodne odnose i održivi razvoj Hrvoje Marušić, potom savjetnik za religijska pitanja u Ministarstvu Europe i inozemnih poslova Jean-Christophe Peaucelle i prodekan Visoke škole međunarodnih odnosa i diplomacije Dag Hammarskjöld prof. Goran Bandov.

Vijeće je konstituirano na inicijativu rektorice Snježane Prijić Samaržija i rad vijeća organizacijski je u ingerenciji rektorice Sveučilišta u Rijeci. Njegovo je osnivanje također proisteklo kao logičan nastavak tradicije duge 387 godina, na koju se Sveučilište naslanja, od početaka sustavnog procesa obrazovanja reda Isusovaca u Rijeci, pod latinskim geslom »Semper magis« što je moto Sveučilišta u Rijeci, a znači »uvijek više«.

Osim tradicije utkane u temelje

riječkog sveučilišta, osnivanje Intersektorskog vijeća za međureligijski dijalog i diplomaciju direktan je rezultat tzv. treće misije u radu Sveučilišta u Rijeci, zacrtane Strateškim planom aktualne Uprave Sveučilišta, koja se reflektira kroz doprinos u jačanju međureligijskih suradnja uz naglašavanje razvoja međunarodne suradnje, ali i društvenog angažmana i društvene osjetljivosti.

Zajedništvo i simbioza

Stoga, Vijeće će se u svome budućem radu fokusirati na aktivnosti koje promiču zajedništvo i simbiozu različitih pripadnika društva u kojem živimo, ne samo kao lokalna činjenica, već zajednica ljudi u međunarodnom smislu. Sam plan rada, aktivnosti, zadaća i ciljeva Vijeća prva je zadaća na čiju se izradu fokusiraju članovi novooosnovanog Vijeća, no konsenzus je postignut oko aktivnosti koje će biti u temeljima djelovanja ovog vijeća, a koje podrazumijevaju organizaciju okruglih stolova, predavanja, konferencija i drugih oblika javnih skupova koji se ocijene kao kvalitetni kanali komunikacije prema najširoj paleti javnosti, a jedna od primarnih zadaća je – edukacija. Ujedno, najšira baza javnosti odabrana je kao dionik prema kojoj će djelovanje Vijeća biti usmjereno u komuniciranju poruka. Isticanje egzistencije različitih pojedinaca koji zajednički žive i rade na nekom prostoru, dijele svakodnevicu u društvu, kao i uvažavanje drugih, zatim različitosti u najužem poimanju kao i najšire definiranom sadržaju toga pojma, ishodišta su u radu Vijeća, a međusobno uvažavanje pripadnika svih zajednica, kao i njihove pojedinačne korelacije u međusobnim odnosima – osnova su za mir sada i kvalitetan život u budućnosti. Za takvo što postoje vrlo dobri, čvrsto izgrađeni temelji u Rijeci i na Sveučilištu u Rijeci, i to treba iskoristiti kao odskočnu točku, primijetila je rektorica Prijić Samaržija.

U diskusiji prilikom konstituiranja Vijeća moglo se još čuti kako se danas u životu društva gotovo

može opipati potreba za ovakvim djelovanjem, što je djelomice i potaklo članstvo pri osnivanju Vijeća; sve smo češće, kao društvo, svjedoci izraza netrpeljivosti u svijetu, i ne samo među pripadnicima religijskih zajednica, već i onih nereligijskih.

Strah gorivo za sukobe

Teme koje se više ili manje uspješno izbjegavaju u društvu upravo su teme koje ovo Vijeće neće izbjegavati, već se na njih fokusirati, bez obzira dolaze li iz sfere religijskih skupina ili civilnog društva, jer su te sfere isprepletene u svakodnevici.

Upravo teme koje pak dijelovi javnosti koriste kao provokaciju, za širenje netrpeljivosti, podgrijavajući je do mržnje, što onda eskalira u sukobe, ključno je na što se u svome radu želi fokusirati ovo vijeće ne bi li spriječilo, zaustavilo negativnosti koje opasno

opterećuju društvo. One, dakle, svoj korijen vuku iz temeljnog nepoznavanja ili neznanja. Strah, što je također u diskusiji članova Vijeća prepoznat kao prevladavajući osjećaj u društvu današnjice, gorivo je za lakše stvaranje netrpeljivosti i sukoba, bez obzira na to o kojim pripadnicima društvenih slojeva je riječ; taj dominirajući osjećaj koji prevladava uvijek služi kao podloga, plodno tlo iz kojeg se lakše rada nedijalog, živi nerazumijevanje i sigurno je prepreka koju treba svladavati, anulirati.

Zajedništvo u aktivnostima, ne bi li se ukinule stigme koje treba zamijeniti razumijevanje, nerazumijevanje koje rada netrpeljivost zamijeniti uvažavanjem, razbijanje stereotipa spoznajom da oni to jesu, i koliko neprepoznavanje nametanja stereotipizirane stvarnosti kao istine može u perspektivi biti pogubno za

pojedina ili zajednicu ljudi – ono su na što će se u svome radu fokusirati članovi Intersektorskog vijeća za međureligijski dijalog i diplomaciju Sveučilišta u Rijeci.

Jedinstveno kolegijalno tijelo

Novoizabrani predsjednik Vijeća mons. dr. Matičić ističe da se radi o jedinstvenom kolegijalnom tijelu u Hrvatskoj i regiji.

– Naš grad Rijeka specifičan je po mnogo čemu, a poseban je i po svom nadbiskupu mons. dr. Ivanu Devčiću i rektorici Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Snježani Prijić Samaržija po izvrsnoj akademskoj suradnji i raznim projektima. Na tragu dijaloga između Sveučilišta u Rijeci i riječke Crkve na prijedlog rektorice prof. dr. Snježane Prijić Samaržija osnovano je novo tijelo riječkog sveučilišta Intersektorsko vijeće za međureligijski dijalog i diplomaciju. To je jedino takvo kolegijalno tijelo rektorice u Hrvatskoj i regiji. Osobno me je ta odluka izrazito obradovala jer posljednjih deset godina u svom znanstvenom radu i istraživanju spajam diplomaciju i dijalog i pokušavam u našim diplomatskim i religijskim krugovima govoriti o religijskoj diplomaciji koja je zadnjih godina nešto sasvim novo, a izrazito važna jer je svaki čovjek na neki način duhovno biće, a ne nužno i religiozno. Zahvalan sam članovima Vijeća i rektorici na povjerenju koje mi je iskazano izborom i imenovanjem za predsjednika prvog Intersektorskog vijeća Sveučilišta u Rijeci za međureligijski dijalog i diplomaciju. Nadam se da ćemo zajedničkim radom i otvorenosću pridonijeti jačanju međureligijskog dijaloga na našem sveučilištu, u našem gradu i hrvatskom društvu. Također veselimo se suradnji s članovima kolegama iz drugih vjerskih zajednica, kao i s istaknutim diplomatima. Ključno poslanje Vijeća je jačanje zajedništva kroz poruke mira u našem društvu među svim ljudima s naglaskom na međunarodnu suradnju i socijalnu osjetljivost, zaključuje mons. dr. Matičić.

Poruka otvorenosti

– Mislim da je ovo vijeće jedinstveno kako po svojem sastavu i misiji tako i zbog činjenice da je osnovano na jednom sveučilištu. Osobito sam zadovoljna i zahvalna svima koji su se uključili u rad Vijeća, radi se o predstavnicima gotovo svih većih religijskih zajednica koje djeluju u Rijeci i Hrvatskoj, jednako kao i veleposlanicama, diplomatima i stručnjacima u području međunarodnih odnosa, kaže rektorica Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Snježana Prijić Samaržija.

Ujedno dodaje da Vijeće ima za cilj promicati dijalog među religijskim zajednicama, ali i onima koji ne pripadaju niti jednoj religijskoj zajednici, jednako kao i svaku vrstu suradničkih međudržavnih odnosa.

– Svjesni činjenice da je duhovnost i religioznost važno mjesto individualne i nacionalne identifikacije, jednako smo tako svjesni da je i prostor konfrontacija. Svi koji smo se okupili u Vijeću suglasni smo da treba učiniti sve, na različitim institucionalnim i društvenim razinama, kako bi se izbjeglo produbljivanje konflikata. Također, stava smo da su znanstvena, kulturna i religijska diplomacija područja koja traže dodatno prepoznavanje kako bi društvo ne samo očuvalo stečenu razinu prava i suradnje, već potaklo društvenu transformaciju s ciljem veće otvorenosti, mobilnosti i uključivosti. Važno je napomenuti da je ovo sveučilišno tijelo inter-sektorsko, što znači da okuplja i članove koji nisu članovi akademске zajednice što je poruka da smo otvoreni da, kroz razmjenu stavova, doprinesemo boljem međusobnom razumijevanju i podizanju kvalitete zajedničkog života. Teme o kojima se razgovaralo i kao o potencijalnim temama budućih javnih rasprava su prepoznavanje i raskrinkavanje stereotipa i predrasuda u nama samima, zadaće i dosezi ekumenizma, tema sekularnosti, ali i teme novih izazova u međunarodnim odnosima u Europi i šire, pojašnjava rektorica.

CENTAR ZA URBANU TRANZICIJU, ARHITEKTURU I URBANIZAM PROSTOR U KOJI ĆE TRAJNO USELITI STUDENTI

DeltaLab će biti rezidencija u kojoj će se raditi i spavati

Program DeltaLaba, kako su ga zamislili jedni od osnivača Vedran Mimica i Idis Turato, predstavlja tri glavne funkcije: istraživanje, obrazovanje i savjetovanje. Znanje koje će se generirati u Centru predstavlja primjenjivo znanje smješteno između pragmatičnosti i idealizma, stvarajući veliki potencijal za Sveučilište u Rijeci i Rijeku općenito

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ
Snimio Sergej DRECHSLER

Iako već egzistira i iza sebe ima niz odrađenih projekata Centar za urbanu tranziciju, arhitekturu i urbanizam - DeltaLab u punom će smislu zaživjeti za godinu dana kada će se u prostor na Delti, u zgradu nekadašnje punionice vina »IVEX«, trajno useliti studenti. Bit će to prva generacija polaznika poslijediplomskog specijalističkog studija Urbani studij čiji je nositelj i izvoditelj riječko sveučilište. Upravo je i sam DeltaLab nastao kao inicijativa Sveučilišta u Rijeci u skladu s misijom Sveučilišta u donošenju strateških i razvojnih odluka koje se tiču djelovanja akademske zajednice. Kako bi obuhvatio više od tradicionalnog arhitektonskog projektiranja, ali se istodobno više odmaknuo od formi konvencionalnog prostornog planiranja grada, istraživački program DeltaLaba traži uvid u druge discipline. Potiče se dijalog i rasprava među različitim strukama i stavovima o arhitekturi te je, umjesto jednoobrazne predmetne nastave, naglasak programa na dijalogu i raspravi različitih struka i arhitektonskih pozicija. Program DeltaLaba kako su ga zamislili jedni od osnivača Vedran Mimica, profesor na institutu IIT u Chicagu i poznati hrvatski arhitekt Idis Turato, predstavlja tri glavne funkcije: istraživanje, obrazovanje i savjetovanje. Znanje koje će se generirati u Centru predstavlja primjenjivo znanje smješteno između pragmatičnosti i idealizma, stvarajući veliki potencijal za Sveučilište u Rijeci i Rijeku općenito.

Po uzoru na moskovsku Strelku

Unatoč tome što će prostor zaživjeti punim plućima s pokretanjem novog studija u tom se prostoru već na veliko radi i stvara, a projektni menadžeri DeltaLaba Morana Matković i Renato Stanković, kažu da je glavna okosnica rada Centra međunarodna razmjena studenata, stručnjaka i umjetnika.

Renato Stanković i Morana Matković projektni su menadžeri pod čijim vodstvom nastaju novi programi

U tijeku je i uređenje rezidencijalnog prostora u kojem se neće slušati nastava ex katedra, već će DeltaLab funkcionirati po uzoru na institute kao što je primjerice čuveni Strelka Institute for Media, Architecture and Design u Moskvi.

- Ono što stvaramo je hibridni prostor koji se spaja s obrazovanjem i praktičnom edukacijom. Poanta je spojiti više disciplina, kao što su arhitektura, urbanizam, filozofija, sociologija te kulturologija i dizajn te na vrlo konkretnim, fokusiranim zadacima, rade se istraživanja i konačni proizvod. Bilo da se radi o tekstu, zaključku ili umjetničkom programu, a to nam onda pomaže za razvijanje konkretnih projekata. To je sistem koji mi sad trenutačno testiramo, jer kroz projekt Rijeka 2020 - EPK ove godine imamo priliku dovesti velik broj umjetnika koji rade u različitim medijima, kao i velik broj stručnjaka iz različitih disciplina. Cilj nam je našim rezidentima pružiti i omogućiti da

u ovom prostoru zajedno s nama stvore taj koncept. Imaju priliku ovdje raditi, ali i živjeti, jer sadržaj zgrade osigurava sve potrebe rezidenta, pojašnjava Stanković.

Za sada prostor raspolaže radno-izložbenim laboratorijem, osposobljenom učionicom te s nekoliko ureda, a za godinu dana tu će biti rezidencija u kojoj će se moći spavati i raditi.

Rezidencijalni prostor

- Rezidencijalni prostor će imati kapacitet za život 12 osoba, a jedan od ciljeva je da nemamo istu grupu profesora i predavača, već da svake godine dovodimo nove stručnjake koji će zainteresirati studente iz regije i Europe za poslijediplomski studij. Prostor neće služiti samo za Urbane studije, već će biti namijenjen svim studijskim programima koji će pokazati interes za rad u DeltaLabu, najavljuje Stanković.

Novi Urbani studij, koji je već prošao postupak akreditacije,

pozicionira projektantski rad u odnosu na pitanja ekonomije razmjera, ekologije i globalizacije i stvara regionalni centar za urbano istraživanje. Zamišljen je kao interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij u koji su uključeni programi iz filozofije i geopolitike, urbanizma i arhitekture, građevine, krajobrazne arhitekture, urbane geografije, povijesti umjetnosti, umjetnosti, prometa i drugih relevantnih disciplina i aspekata. Pokretanjem novog interdisciplinarnog poslijediplomskog programa iz područja urbanih studija s kurikulumom koji je u razini najnaprednijih poslijediplomskih studija arhitekture u svijetu, Sveučilište provodi svoju nakanu da usvoji europske standarde visokog obrazovanja, a napose razvoj obrazovnih metoda okrenutih prema studentu i poboljšanje ključnih specijalističkih kompetencija iz urbanog razvoja.

Dodajući da je do sada DeltaLab ugostio niz domaćih i inozemnih stručnjaka i studenata Matković nabraja kako je pokrenuta suradnja s Veleposlanstvom Kraljevine Danske u RH, kao i više partnera iz Norveške, pokrenuti su dogovori s Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država u HR, švicarskim institutom ETH Zürich te međunarodnom organizacijom EU-Japan Fest, razvijena je suradnja s Arhitektonskim fakultetom u Zagrebu, a stvoren je radni prostor u kojem umjetnici izlažu, studenti rade, održavaju se predavanja i radionice, ali i snimaju filmovi.

Zajednice koje se ne zatvaraju u struku

- Prostor se neće previše uređivati kako bi se mogao modificirati za različite potrebe. Ove ćemo godine ugostiti i student krajobrazne arhitekture iz cijele Europe okupljene u udruhu 'ELASA (Europska Udruga Studenata Krajobrazne Arhitekture) u

formatu jednogjednog skupa čija je tema "Culture, Cultural Heritage and Landscapes". Također, jedan od partnera nam je i Goethe-Institut Kroatien iz Zagreba s kojima se razvija projekt Školjić 2.0. Naše radionice nisu vezane samo uz određeno područje, jer poanta nam je stvoriti zajednice koje mogu ići korak dalje, koje se ne zatvaraju samo u struku, kaže Matković.

Ona je upravo zbog DeltaLaba i projekata koje taj Centar nosi iz Zagreba doselila u Rijeku, a osnivanjem tog obrazovnog i arhitektonskog znanstveno-istraživačkog centra u Rijeci Sveučilište se uključuje u istraživanje, definiranje i provođenje zamisli i projekata koji pokušavaju odgovoriti na važna pitanja proizašla iz velikih promjena u razvoju grada i regije. DeltaLab će na temelju specifičnosti Rijeke moći proizvoditi univerzalna rješenja, odgajajući pritom generacije javnih intelektualaca, stručnjaka i zainteresiranih građana i građanki, čija će znanja, ideje i sposobnosti stvarati interdisciplinarnu i internacionalnu platformu za suradnju u kontekstu promišljanja grada u budućnosti. DeltaLab će tako pomoći razvoju Rijeke, ali i pridonijeti strategiji pozicioniranja Sveučilišta u Rijeci kao modernog, osviještenog i efikasnog europskog sveučilišta. Treba istaknuti i zanimljiv podatak da je Ministarstvo kulture za osmišljavanje i izvedbu hrvatskog paviljona na 17. međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji izabralo upravo tim na čijem je čelu arhitekt Idis Turato, a uključuje i sve članove i članice DeltaLaba, što samo dokazuje da je Sveučilište u Rijeci kroz DeltaLab uspjele okupiti kvalitetne ljude iz raznih područja. U sklopu projekta hrvatskog paviljona u Veneciji ostvaruje se i suradnja s domaćim privatnim sektorom, čime se ispunjava i posljednji cilj ovog sveučilišnog centra.

DeltaLab

Naglasak programa DeltaLaba je na dijalogu i raspravi različitih struka i arhitektonskih pozicija

STUDENTI SVEUČILIŠTA U RIJECI UDRUGA STUDENATA POVIJESTI »DRACO TARSATICUM«

Platforma koja prekida studentsku buku

Napravili smo dekonstrukciju prostorije koja se službeno vodi kao vijećnica kako bi ponovnom konstrukcijom dobili prostor studentskog života, kronotopa koji su rijetki na Kampusu. Zato smo ga i nazvali neslužbeno oslobođenim studentskim teritorijem jer vjerujemo kako smo uspješno riješiti prostor određenih užtogljenih konotacija, a posljedično oslobodili isti za zdravorazumsku misao - kaže David Čarapina

Iako se na studentskoj sceni pojavila tek krajem 2018. godine, Udruga studenata povijesti »Draco Tarsaticum« uspješno je napravila mnogo toga u raznim akademskim, društvenim i studentskim sferama unutar ekosustava zvanog Filozofski fakultet u Rijeci. Udruga je proizašla iz želje osnivača ASK-a »Povjesničar«, Davida Čarapine i Luke Malvića, za većom i jačom studentskom platformom koja je trebala poslužiti kako studentima povijesti,

tako i studentima drugih smjerova da organiziraju svoje projekte ili sudjeluju u projektima nukleusa Udruge kojoj su se tada pridružili još Ivan Bajkovec i Sandra Vignjević. Postavljeni u skladu s onime što je stvarnost od jednog studenata iziskivala, Udruga se okrenula temeljima studentskoga života unutar studentskoga grada, Kampusu.

- Ljudi obično žele prekinuti tišinu, ali mi smo htjeli prekinuti buku koja se na studentskoj razini

stvarala oko Filozofskog fakulteta. Tu buku, u čvrstoj sprezi s kafanskim modusom operandi, htjeli smo prekinuti upravo radom na problemima koji su bili ostavljeni po strani poslije žalopojki. Nije zanemariv bio ni utjecaj trenutnog položaja humanističkih znanosti i kulture za koje se neće vječno boriti drugi, kaže predsjednik Udruge David Čarapina.

U uskoj suradnji s Odsjekom za povijest krenulo se u stvaranje studentske čitaonice, takozvanog oslobođenog studentskog teritorija, poznatoga pod nazivom »Zmajevog gnijezdo«.

Kroz donacije knjižnica, studenata i profesora, kao i utrošene sate volontera i članova, studenti su u Zmajevom gnijezdu dobili kulturni punkt.

Oslobođen studentski teritorij

- Napravili smo dekonstrukciju prostorije koja se službeno vodi kao vijećnica kako bi ponovnom konstrukcijom dobili prostor studentskog života, kronotopa koji su rijetki na Kampusu. Zato smo ga i nazvali neslužbeno oslobođenim studentskim teritorijem jer vjerujemo kako smo uspješno riješiti prostor određenih užtogljenih konotacija, a posljedično oslobodili isti za zdravorazumsku misao. Upravo taj prostor omogućio nam je ove godine da se laganim korakom pretvaramo u sintagmu kulturnog punkta koju toliko spominjemo.

Trenutno imamo više od tisuću naslova na našim policama. Od beletristike do sporedne literature i natrag, imamo uistinu sve potrebno jednom studentu željnome čitanja. Naša biblioteka se iz tjedna u tjedan povećava te su veliki dio naših budućih planova u vezi s isticanjem važnosti čitanja koje prema nijednoj anketi ne kotira najbolje, pojašnjava David. Usporedno s time krenulo se redom s filmskim, kvizaškim i drugim zabavnim formatima koji su se kroz mjesec djelovanja međusobno ispreplitali. Ipak,

Udruga nikad nije skrivala kako je upravo na obrazovni dio godišnjeg programa trošila najviše energije i resursa. Kao što je postajala potreba za kvalitetnim zabavnim sadržajem, tako je postajala potreba i kvalitetnog obrazovnog sadržaja koji redom promovira modernitet i interdisciplinarnost, stupajući izvan izvedbenih planova i u korak sa stoljećem unutar kojega biva. Isprva su to bile konferencije (»Odabrane teme iz povijesti Rijeke« i »Odabrane teme iz povijesti obitelji Frankopan«), a onda je došla i serija predavanja »Podcrtano« te ove godine i serija predavanja znanstvenih knjiga.

Interes za interdisciplinarni pristup

Izgradnja mreže obrazovnih sadržaja pokazala se u konačnici kao potreba jer su studenti

pokazali velik interes za interdisciplinarnim pristupom, kako starijim temama, tako i modernim temama koje su za istraživača kaleidoskop.

- Jednostavno nismo bili zadovoljni kao studenti izvannastavnim ponudom predavanja te smo se odlučili za nužnu organizaciju raznolikih događaja koji su se smjestili u razna stoljeća. Željni smo jakog obrazovnog programa koji bi nadopunjao naše nastavne planove, ali i ukazivao na to što se događa iz dana u dan u modernoj humanistici, ističe David.

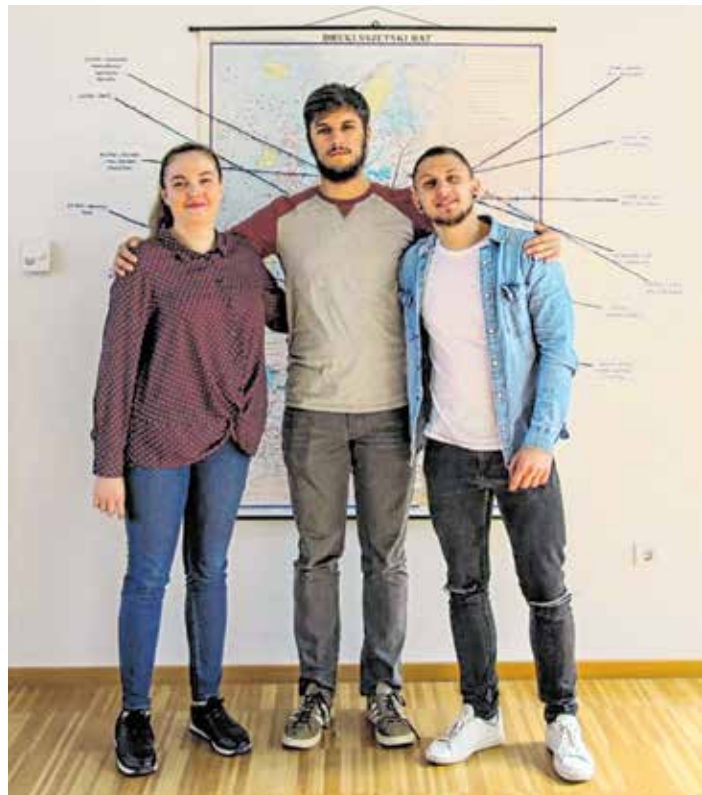
Unatoč nazivu uskog određenja, USP Draco Tarsaticum nije otvoren samo studentima povijesti. Heterogenost udruge vidi se kroz sudjelovanje studenata kroatistike, filozofije, anglistike i povijesti umjetnosti u radu udruge koja se u konačnici predstavlja kao platforma za druge, a ne za sebe. S 12 članova na leđima, udruga se u budućnosti nada kako će nastaviti razvijati postavljene temelje.

- Kroz dvije godine postojanja uspješno smo postavili temelje jednoj novoj studentskoj zajednici koja dolazi na naš fakultet te za koju se nadamo kako će prepoznati naše ideje. U idućoj godini cilj je nastaviti graditi enklavu smisla koja okružuje našu studentsku čitaonicu kroz kulturni i zabavni program. Za nas je stvar izuzetno jednostavna - ako želimo nešto promijeniti, onda ćemo napraviti sve što je u našoj moći da promijenimo ravnotežu problema, zaključuje David. (I. Š. K.)

More ideas

Željni smo jakog obrazovnog programa koji bi nadopunio naše nastavne planove, ali i ukazivao na to što se događa u modernoj humanistici

Članovi Draco Tarsaticuma Sandra Vignjević, David Čarapina i Ivan Bajkovec.

SVEUČILIŠNA FUSNOTA

U okviru predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU, Sveučilište u Rijeci, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, organizira konferenciju »The Role of Cultural Heritage in Socio-Economic Development and Preservation of Democratic Values - HERItage«. Konferencija će se održati od 11. do 13. ožujka u Opatiji (Amadria Park Hotels) u Rijeci, a financira se sredstvima Europske unije iz programa »Obzor 2020.: Europa u promjenjivom svijetu - uključiva, inovativna i promišljena društva«. Teme konferencije relevantne su i za grad Rijeku, Europsku prijestolnicu kulture 2020. Potvrđeni plenarni govornici na konferenciji su Étienne Balibar (Université de Paris X - Nanterre; University of California, Irvine; Kingston University; Columbia University), Carlo Blasi (Studio Comes) i Danica Kragić Jensfelt (Royal Institute of Technology, KTH

- Stockholm), a glavne teme konferencije su uloga sveučilišta u promociji i očuvanju kulturne baštine, uloga znanstvenih istraživanja u jačanju očuvanja industrijske baštine te izazovi i prilike digitalnih transformacija u očuvanju i razvoju kulturne baštine, kao i mnogi druge važni aspekti razvoja društvenih i humanističkih znanosti u Europi i u novom okviru programu Obzor Europa, posebice u pogledu kulturne baštine. U navedene glavne konferencije, istaknute su i dvije važne horizontalne teme: javne politike s područja kulturne baštine i demokratskih vrijednosti te suradnju i inovacije u domeni

kulturne baštine i društvenih transformacija. Sve informacije u vezi s konferencijom, uključujući i detaljni program, mogu se pronaći na mrežnoj stranici konferencije <http://heritage.uniri.hr/>.

Od 9. do 11. ožujka u Rijeci će se održati sastanci upravljačkih i radnih tijela YUFE saveza, a također će se u sklopu HERItage konferencije organizirati i panel rasprava na temu doprinosa Europskih Sveučilišta europskom identitetu u kojemu je planirano da sudjeluju predstavnici YUFE saveza, CIVICA saveza (također savez sveučilišta posvećen stvaranju Europskog Sveučilišta) i Europske komisije. Tijekom navedena tri dana, u Rijeci će se tako održati sastanci Strateškog vijeća (najvišeg upravljačkog tijela YUFE saveza), Studentskog foruma (studentskog predstavničkog tijela YUFE saveza) i radnih

grupa posvećenih ostvarivanju pojedinih ciljeva YUFE projekta. YUFE savez je skupina od 10 sveučilišta i 4 neakademske organizacije koja je posvećena stvaranju prvog Europskog Sveučilišta. Europska komisija pokrenula je ovu inicijativu i raspisala natječaj za financiranje saveza sveučilišta s ovom svrhom, a upravo je YUFE savez najbolje ocijenjen s 97/100 bodova. Panel u sklopu HERItage konferencije održat će se u Opatiji kao i ostatak ove konferencije, dok će sastanci svih YUFE tijela biti organizirani na Sveučilištu u Rijeci. U ovome događaju sudjelovat će predstavnici svih YUFE partnera; 10

partnerskih sveučilišta (osim Rijeke: Maastricht, Antwerp, Bremen, Essex, Madrid, Rim, Torun, Cipar, istočna Finska) i 4 neakademske organizacije. U sklopu programa YUFE sastanaka Rijeku će se također predstaviti i kao Europska prijestolnica kulture 2020 te će se prikazati i TEFCE projekt u kojemu sudjeluju Sveučilište u Rijeci i Grad Rijeka, a čija je svrha razvoj okvira za povezanost sveučilišta sa zajednicom.

U Galeriji SKC od 20. do 26.3. Paula Fiumić, studentica APURI predstavlja se izložbom »Pogled Iznutra - Podsvijest, Snovi i Umjetnost«, a mentorica

je Ingeborg Fülepp. Radovima se nastoji potaknuti gledatelja na razmišljanje o izgledu vlastitog unutarnjeg svijeta te povezanost unutarnjeg svijeta sa snovima i mentalnim stanjem. Umjetnički projekt propituje borbu umjetnika sa samim sobom, to jest anksioznosti, samopoštovanje, propitivanje vlastitih mogućnosti i vrijednost vlastitog rada.

Od 31.3. do 10.4. u Galeriji SKC može se razgledati izložba Aleksandra Crnogorca »Trans Balkan«. Riječ je o dokumentarističkom projektu koji smješta u fokus transrodnu zajednicu balkanske regije - jugoistočnog dijela Europe. Aleksandar Crnogorac putuje u sve dijelove regije kako bi upoznao, intervjuirao i fotografirao individualce različite dobi, nacionalnosti, religije, socijalne i obrazovne pozadine te najvažnije, drugačijeg stupnja osobne tranzicije.

